

Resum de la sessió participativa sobre equipaments dinamitzadors, patrimoni, oficines de turisme i paquets turístics

Assistents a l'acte:

Ramon Orpinell, Jaume León, Núria Solé, Anna Paüls, Olga Mayora, Anna Adsuar, Toni Nieves, Mariona Solé, Noemí Nus i Lluís Pijuan.

Josep Vilajoliu, gerent del Consorci del Montsec, Montsec Cucó, tècnica de turisme i

Carme Brusau i Romà Pujadas, de l'equip redactor.

La trobada aplega professionals implicats en el dia a dia del turisme del Montsec, alguns des del sector públic, altres des de les agències receptives, altres des de la gestió privada d'elements patrimonials de titularitat pública.

Els productes turístics del Montsec: dos productes "estrella"

Un primer objectiu és definir quins són els productes turístics del Montsec en els que s'hauria de basar la promoció, productes que poden estar ja ben consolidats o necessitar encara algun tipus d'intervenció.

Es considera que hi ha dos productes turístics "estrella" que atreuen el major nombre de visitants: El Parc Astronòmic del Montsec, bàsicament el Centre d'Observació de l'Univers (COU), i el congost de Mont-Rebei. El primer es pot encabir dins del turisme cultural i el segon dins del senderisme, una activitat tradicional al Montsec.

Aquests dos productes turístics estratègics presenten, però, un problema important: estan en un extrem de la zona del Montsec; se'n beneficia sobretot la vall d'Àger i l'entorn del Montsec d'Ares, però els seus efectes són menors a la resta del territori.

La resta de productes turístics estratègics

Hi ha altres productes turístics consolidats, o en procés, que també porten força gent al territori i que poden formar part de la promoció turística del Montsec. A més estan repartits per tot el territori del Montsec.

La paleontologia. És l'especialitat del municipi d'Isona i la Conca Dellà. El Parc Cretaci i l'equipament dinamitzador que és el Museu de la Conca Dellà tenen ja una llarga trajectòria. És un dels productes turístics amb que s'ha de comptar.

El vol lliure. És una activitat consolidada de la vall d'Àger. Porta molts practicants i dona molt ressò al Montsec amb la celebració d'esdeveniments esportius de caràcter internacional.

Els esports d'aigües tranquil·les. Hi ha una concentració de làmines d'aigües tranquil·les que no es troba en cap altre lloc de Catalunya. És un recurs que ja s'està explotant i que s'ha d'acabar de consolidar.

L'escalada. Aquests darrers anys està canviant la percepció que és té de l'escalada al Montsec. S'ha vist com una activitat que porta força gent però molt poc negoci turístic. Des de fa poc, especialment des de la publicació de *Lleida Climbs* ara fa uns dos anys, comença a arribar un

nou tipus d'escalador: estranger, amb alt nivell tècnic i que fa estades llargues en establiments turístics.

El turisme cultural. Sempre se'l considera per darrera de la natura i l'aventura, però les xifres de visitants contradiuen una mica aquesta visió. L'èxit de visitants del castell de Montsonís o del recinte medieval de Mur fan veure que el turisme cultural també pot formar part dels productes turístics estratègics.

Altres productes turístics amb possibilitats

La prehistòria. Dins del capítol del turisme cultural, la prehistòria ha jugat fins ara un paper més aviat secundari, però l'obertura propera del Centre de Transmissió del Túmul de Seró, pot capgirar aquesta situació. Es tracta d'un equipament dinamitzador amb voluntat de portar també molta gent al territori.

La gastronomia i les produccions agroalimentàries locals. No hi ha cap producte agroalimentari que s'associï inequívocament al Montsec, però sumant-ho tot, hi ha una activitat molt rellevant que aquests darrers anys ha anat sortint a la llum: la mel, la tòfona, el vi, l'oli....

Esdeveniments culturals i lúdics. Al llarg de l'any es produeixen una sèrie d'esdeveniments culturals i lúdics repartits per tot el territori que porten moltíssima gent. Se'ls ha de donar tractament de productes turístics i vincular-los a la resta d'atractius del territori.

Senderisme, BTT, cicloturisme. Molta gent ve al Montsec d'excursió, com s'havia fet sempre. Molts van a Montrebei, però les possibilitats que ofereix el territori són immenses. I no solament per anar a peu, sinó també en BTT, cicloturisme, a cavall....

El tren dels Llacs. La fórmula actual del tren del Llacs és una mica encorsetada. Porta gent de Lleida a la Pobla de Ssegur, amb una paradeta breu a Balaguer. Ben segur que es pot connectar amb visites a d'altres atractius del territori: castell de Mur, col·legiata de Sant Pere d'Àger, museu de la Conca Dellà. Ara bé, a l'hora de la veritat el nombre de visitants és la multiplicació del nombre de viatges per la capacitat del tren, una xifra comparativament baixa. Per aprofitar bé les possibilitats turístiques del tren caldria canviar el plantejament: el tren regular també hauria de ser un tren turístic, i poder-lo agafar en trajectes curts per moure's dins de la zona del Montsec, o amb ciutats properes com Balaguer i Tremp.

La gestió sostenible del turisme

Cal vigilar de no massacrar el territori, perquè seria com matar la gallina dels ous d'or. El Montsec té una capacitat de càrrega limitada: el congost de Montrebei, el forat de Buli accepten un nombre limitat de visitants. El tipus de turisme del Montsec mai hauria de ser un turisme massificat.

La declaració de Parc natural

Un tema que surt és la possibilitat de declaració de Parc Natural. És un tema que ja s'ha plantejat altres vegades i que sempre ha suscitat divergència d'opinions. En aquest cas, l'opinió dels participants a la trobada és clarament positiva: tothom està d'acord en que això donaria més visibilitat al Montsec, augmentant les seves potencialitats turístiques i que, al mateix temps, reforçaria la protecció del medi natural.

Quines són les nostres mancances?

El Montsec continua sent un gran desconegut. A nivell català i a nivell general. Molta gent que ve al territori s'emporta una veritable sorpresa quan veu tot el que hi ha a visitar i a fer, sense que en tinguessin cap informació prèvia. Hi ha una gran mancança d'informació en anglès i altres idiomes. Cada vegada venen més turistes de fora i hem d'estar preparats per atendre'ls. A més, algunes oficines de turisme i punts d'informació estan tancades els caps de setmana, que és quan més falta fan. Hi ha un dèficit clar de **guies turístiques** on de manera sintètica surti tot el que es pot fer al Montsec

El territori no està prou senyalitzat. S'ha de preparar millor el territori per tal de que els visitants si puguin moure amb comoditat. Això es fa més evident encara amb els turistes estrangers acostumats a uns paràmetres d'informació que difícilment podran trobar al Montsec.

Més punts d'informació i més àgils

Els punts d'informació (oficines, portals..) atenen als visitants que ja han arribat al territori, o hi són solament de pas. Fan falta punts d'informació àgils, professionalitzats i ben coordinats. I amb horaris adaptats a les necessitats dels visitants.

Han d'oferir informació de tot allò de rellevant que ofereix la zona del Montsec. És més, s'ha d'aconseguir que altres oficines de turisme properes, com la de Balaguer, puguin donar també informació completa del Montsec.

S'han d'aprofitar els indrets que reben molts visitants com a altaveus de tot el que ofereix el Montsec. El cas més clar és el congost de Montrebei: si el Congost és l'indret més visitat de la zona, amb uns 40.000 visitants a l'any, seria molt convenient que el punt d'informació del congost fos també un punt informatiu de tot el Montsec.

Més presència Internet

També hauríem de ser més visibles a la xarxa d'Internet. Ja hi ha una presència molt important a nivell d'organismes públics i d'establiments privats. De fet, una part important de la clientela arriba via Internet.

Ara bé, es troba a faltar una web unitària que reculli de manera exhaustiva i amb informació fidedigna tot allò que es pot visitar i fer al Montsec. Cap de les webs actuals acaba de fer plenament aquesta funció.

No s'han de desaproveitar oportunitats

L'èxit del desenvolupament turístic del Montsec dependrà de la capacitat de coordinació, de col·laboració entre tots els agents implicats, molt especialment la iniciativa privada. Els visitants del Montsec han de poder accedir a una informació clara i atractiva de totes les coses que es poden veure i fer a la zona del Montsec. En definitiva, s'ha de treballar en xarxa, amb clara consciència de que a més dels interessos individuals i a uns interessos del conjunt del sector. S'ha de fer un veritable *cluster* del turisme del Montsec.

Paquets turístics

El treball en xarxa culmina amb el disseny i l'oferta de paquets turístics que engloben diversos productes turístics. Ja se'n fan, però encara queda molt camí per recórrer. Tot i ser un territori ampli, el Montsec és idoni per al disseny de paquets turístics. Es dona la paradoxa de que visitants que pernocten a la zona del Montsec aprofiten l'estada per anar a Port Aventura o a comprar a Andorra. I perquè no el COU, el forat de Buli, el congost de Montrebei o el castell de Mur?

S'han de fer paquets turístics que abastin tota la zona i després vendre'ls a les agències. S'ha de buscar un bon eix conductor de la visita i després vendre'l. Les dues etapes són importants: Que oferim? I després: A qui ho oferim?

S'ha de buscar nova clientela, propera i llunyana

La gran majoria de gent que ens arriba, potser un 95%, ve de Catalunya, sobretot de l'àrea metropolitana de Barcelona. Aquest tipus de visitants s'ha de mirar. Es creu que amb la crisi, el turisme de proximitat, que viatja a indrets més propers, i en definitiva més barats, està guanyant punts. Cal transformar aquesta oportunitat en un increment de visitants d'indrets propers.

Però s'ha de buscar també el públic més llunyà, sobretot de països europeus amb paisatges i modes de vida molt diferents als que es troben al Montsec. Cada vegada venen més estrangers, però s'ha d'aconseguir que vinguin perquè s'ha sabut fer la promoció adequada.

També cal cuidar la promoció sectorial: gent que pot estar interessada per un aspecte rellevant del Montsec: l'astronomia, l'ornitologia, l'escalada....

Mes relació amb els veïns

Vivim d'esquena a Aragó i ells tenen moltes coses a fer i a dir. El Pont de Muntanyana, per exemple, també s'hauria d'incloure en el nostre mapa; no hem de fer plànols turístics que s'acaben tan bon punt es creua el riu.

Això també s'ha de fer extensiu a d'altres territoris propers, començant per les capitals comarcals, Balaguer i Tremp, amb productes turístics importants, i el conjunt de les comarques de la Noguera i del Pallars Jussà.

Però les possibilitats de cooperació van encara mes lluny, i abasten, per exemple, el Pallars Sobirà, amb els esports d'aigües braves, i la ciutat de Lleida. Cada vegada serà mes freqüent que turistes instal·lats al Pallars Sobirà vinguin a veure el COU o el castell de Mur i, a l'inrevés, que turistes instal·lats al Montsec vagin a fer ràfting a Llavorsí o visitin la seu de Lleida.

